

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA / REPUBLIC OF KOSOVA

**ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT
NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE
NATIONAL AUDIT OFFICE**

Br. Dokumenta: 22.6.1-2016-08

**IZVEŠTAJ O REVIZIJI
GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVEŠTAJA OPŠTINE PEĆ
ZA GODINU ZAVRŠNO SA 31 DECEMBROM 2016**

Priština, jun 2017

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosova je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole, koja prema Ustavu i zakonima zemlje uživa funkcionalnu, finansijsku i operativnu nezavisnost. Nacionalna Kancelarija Revizije obavlja revizije regularnosti i performanse i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da doprinesemo zdravom finansijskom upravljanju u javnoj upravi. Mi obavljamo revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije u javnom sektoru i sa najboljim evropskim praksama.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu odgovornost javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Generalni Revizor je odlučio o revizorskom mišljenju o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Opštine Peć, u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora Qerkin Morina, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj i dato mišljenje su rezultat revizije obavljene od strane *Edon Kabashi* (vođa tima), *Pleurat Isufi* i *Mehmet Kurti*, pod upravom Rukovodioca Departmana revizije Astrit Bllaca.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
1 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
2 Upravljanje.....	11
3 Finansijsko Upravljanje i Kontrola	17
Dodatak I: Pristup i metodologija revizije	28
Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	29
Dodatak III: Napredak u primeni prošlogodišnjih preporuka	32
Dodatak IV: Pismo potvrđivanja	37

Opšti sažetak

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Godišnjih Finansijskih Izveštaja Opštine Peć za 2016 godinu – koji određuje Mišljenje koje je dato od strane Generalnog Revizora. Pregled finansijskih izveštaja za 2016 godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim standardima revizije Vrhovnih Institucija Revizije. Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup revizije je predstavljen u Spoljnom Planu Revizije¹, od datuma 19/10/2016.

(detaljno je prikazano u Dodatku 1):

Nivo rada obavljenog od strane Nacionalne Kancelarije Revizije za izvršenje revizije za 2016 godinu, direktno odražava kvalitet unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta opštine.

Mišljenje Generalnog Revizora

Ne modifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja

Po našem mišljenju, godišnji finansijski izveštaji *predstavljaju objektivian i istinit prikaz* u svim materijalnim aspektima.

Isticanje Pitanja

Kao isticanje pitanja želimo da vam skrenemo pažnju na činjenicu da je opštinska imovina potcenjena za 5,254,200€, a računi potraživanja za porez na imovinu su precenjeni za 545,629€, dok su ona za obavljanje poslovne delatnosti privrednih subjekata potcenjeni za 209,520€.

Za opširnije vidite Odeljak 1.1 ovog Izveštaja.

Dodatak II, objašnjava različite vrste mišljenja koja se primenjuju od strane Nacionalne Kancelarije Revizije.

¹ Pojam "Spoljni Plan Revizije" je zamena pojma "Memorandum Planiranja Revizije"

Želimo da zahvalimo Predsednika Opštine i njegovo osoblje na saradnji tokom revizorskog procesa.

Glavni zaključci i preporuke

Odgovor Predsednika Opštine

Predsednik opštine je uzeo u obzir i složio se sa detaljnim nalazima i zaključcima revizije i založio se da će adresirati sve date preporuke.

Predsednik opštine se dalje založio da će:

- razmotriti Izveštaj revizije u Skupštini Opštine.
- do kraja januara 2018 godine, u Skupštini Opštine da razmotri napredak koji je postignut u sprovođenju Akcionog Plana o preporukama revizije, pre dostavljanja GFI 2017 godine u Ministarstvu Finansija.

1 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Uvod

Naš pregled Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usklađenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koje su predstavljene u GFI-a. Mi takođe uzimamo u obzir izjavu koja je data od strane Glavnog Administrativnog Službenika (GAS) i Glavnog Finansijskog Službenika (GFS), kada se GFI dostavljaju Ministarstvu Finansija.

Izjava o predavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usklađenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost Vladi da su pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da može se preduzeti jedna sveobuhvatna revizija.

1.1 Mišljenje Revizije

Ne- modifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja

Revidirali smo GFI Opštine Peć za godinu završeno sa 31 Decembrom 2016, koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj o izvršenju budžeta kao i objašnjavajuće beleške finansijskih izveštaja.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji za godinu završeno sa 31 decembrom 2016, predstavljaju pravilan i tačan prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (računovodstva gotovog novca), Zakonom br. 03/L-48 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Uredbom MF, Br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Osnova za Mišljenje

Izvršili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo vam pažnju zbog činjenice da su:

Imovine koje su stečene tokom 2015 godine, koje su u vlasništvu opštine iznosom iznad 1000€, nisu u potpunosti zapisane u imovinskom registru knjigovodstva. Navedeni iznos od strane opštine, koji nije bio zaveden u ISFUK bio je 3,981,660€.

Tokom testiranja isplata kapitalnih investicija za 2016 godinu, primetili smo da 42 isplate u vrednosti od 1,272,540€ nisu zavedene u registru imovina (ISFUK). Takođe, objekat opštinske administracije, školski objekti i zdravstveni objekti nisu obuhvaćeni u registru imovine jer nemaju finansijsku vrednost. Opština nije izvršila procenu ovih imovina od preko bilo kakve komisije za ocenjivanje.

Završno stanje računa potraživanja za porez na imovinu u GFI, 2016 godine, prikazano 8,963,320€, dok je vrednost naplatnih računa prema podacima primljenih od departamenta za porez na imovinu Protax za 2016 godinu 8,417,691€. Iz ovoga proizilazi da su naplatni računi poreza na imovinu, u GFI precenjeni za 545,629€.

Nas osnovu zakona o oprostaju javnih dugova 05/L-043, opština je oprostila dug ekonomskih subjekata za obavljanje ekonomskih delatnosti kojima su se teretili od 2002-2008, pod uslovom da oni podmire svoje obaveze koje imaju prema opštini za 2009-2012 godine. Iznos oproštenih dugova za 2016 godinu bio je 209,520€. Ovaj zakon ne predviđa opraštaj duga za takse poslovne delatnosti. Ovo je rezultiralo i potcenjivanjem naplatnih računa za isti iznos.

Odgovornost Menadžmenta i osoba koje su odgovorne za Upravljanje i GFI

Predsednik opštine Peć je odgovoran za pripremu i tačno predstavljanje Finansijskih Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru – modifikovanog Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca te je odgovoran za unutrašnje kontrole koje menadžment ocenjuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koje su uzrokovane bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama).

Predsednik Opštine, je odgovoran za obezbeđivanje praćenje procesa finansijskog izveštavanja opštine.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja.

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Materijalno pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, one individualno ili u grupi mogu da utiču na odluke korisnika koje se donose na osnovu ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI bilo da se ona pojavljuju usled prevare ili greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja..

1.2 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da opština izveštava u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Pravilnikom MF. Br. 01/2017 o Godišnjem Izveštavanju od Budžetskih Organizacija;
- Zahteve Zakona br. 03/L-048, izmenjen Zakonom br. 03/L-221, Zakonom br. 04/L-116 i Zakonom br. 04/L-194;
- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 01/2013;
- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 02/2013;
- Akcioni plan za adresiranje preporuka; i
- Zahteve Procedura za Finansijsko Upravljanje i Kontrole (FUK).
- Blagovremena predaja redovnih Tromesečnih izveštaja u Skupštini Opštini; i
- Blagovremeni nacrt plana kao i završni plan nabavke

Naglašena pitanja na Memorandumu Revizije dana 29.11.2016, u vezi sa izveštajnim okvirom delimično su bili upućeni od strane menadžmenta.

Nacrt GFI sadrže nekoliko grešaka za koje mi smo dali predloge za njihovu ispravku. Menadžment je uzeo u obzir naše predloge i ispravio je završne GFI, osim nalaza predstavljenih u pod-oddeljku 1.1 Mišljenje Revizije. U kontekstu GFI, nemamo nijedno pitanje za isticanje u vezi sa izveštajnim okvirom, izuzev pitanja da GFS nije prijavio fizički napredak kapitalnih investicija zbog toga što registrovanje podatke nije sačuvao sistem PIP.

IZJAVA PREDSEDNIKA OPŠTINE

Uzimajući u obzir ono što je gore rečeno, Izjava koju je dao Glavni Administrativni i Finansijski Službenik, povodom predaje nacrtu GFI u Ministarstvu Finansija, se može smatrati netačnom za deo koji pripada obelodanjivanju imovina i naplatnih računa.

1.3 Preporuke za prvi deo izveštaja

Za gore navedena pitanja daju se preporuke

Preporuka 1 Predsednik treba osigurati da je urađena analiza za određivanje razloga za Isticanje Pitanja. Moraju se preduzeti postupci kako bi se usmerili razlozi na sistematski način za obezbeđivanje popisa svih kapitalnih imovina kao i tačnu predstavu računa potraživanja. Izjava data od strane Glavnog Administrativnog kao i Finansijskog Službenika, se ne treba predati osim ako su prema nacrtu GFI primenjene sve potrebne kontrole .

2 Upravljanje

Uvod

Efektivni aranžmani upravljanja su ključni za opštinu kako bi na uspešan način upravljala izazovima sa kojima se suočava za obezbeđivanje pružanja boljih usluga u korist poreskih obveznika i ostalih korisnika usluga.

Ključno sredstvo u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje da menadžment pokušava da razvije postojeće procese i kontrole. Na sličan način i kontrolna lista samo-ocenjivanja koja se popunjava od svih budžetskih organizacija obezbeđuje jedan okvir za razvoj proširenih aranžmana upravljanja. Vrlo je važno da su odgovori koji su dati od strane individualne budžetske organizacije podržani relevantnim dokazima.

Drugi deo pregleda aranžmana upravljanja odražava pregled:

- Oblasti aranžmana upravljanja u kojima su potrebna važna poboljšanja i tamo gde mi verujemo da naše preporuke mogu generisati pozitivna poboljšanja, uključujući i pregled sistema Unutrašnje Revizije; i
- Oblasti finansijskog upravljanja i kontrole koje su identifikovane preko našeg revizorskog rada uključujući i specifičan rad koji je usmeren ka pitanjima usklađenosti sa ključnim sistemima prihoda i troškova (ove oblasti su razmatrane u 3 poglavlju ovog Izveštaja).

Opšti zaključak o upravljanju

Postoji određeni broj slabosti upravljanja opštine, posebno u vezi sa odgovornošću, upravljanjem rizikom i kvalitetom menadžerskog izveštavanja. Kontrolna Lista o samo-ocenjivanju koja je popunjena od strane opštine, odražava ovo stanje samo delimično, sa nekoliko pozitivnih komentara o postojanju postojećih aranžmana koji se ne zasnivaju na dokazima.

Ključni instrument za podršku efikasnog upravljanja jeste primena preporuka revizije. Primena prošlogodišnjih preporuka nije bila u zadovoljavajućoj meri. Od ukupno 18 datih preporuka, samo 4 ih je sprovedeno u potpunosti .

Opština Peć ima trogodišnju (3) (2015-2017) razvojnu strategiju, ali nije bila razjasnila odgovornosti o koordinaciji i razvoju ovog strateškog plana, i nije izračunala troškove za primenu iste.

Unutrašnja Revizija je pružila jasno stanje o nivou sigurnosti unutrašnje kontrolne i dala je preporuke za njihovo poboljšanje.

Opština je 2016 godine, iskoristila 94% završnog budžeta sa poboljšanjem od 20% u poređenju sa prethodnom godinom. Ovo pokazuje pozitivan trend upravljanja budžetom.

2.1 Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

Naš izveštaj revizije za GFI-a za 2015 godinu, rezultirao je sa 18 preporuka. Opština je pripremila akcioni plan gde je predstavljen način na koji će se primeniti date preporuke. Do kraja naše revizije za 2016 godinu, sprovedeno je 4 (četiri) preporuka, 8 (osam) su u toku sprovođenja dok 6 (šest) njih nisu uopšte adresirane. Revizorski izveštaj za GFI 2015, diskutovan je i u Skupštini Opštine.

Za potpuniji opis preporuka kao i načina kako su oni upućeni, pogledajte dodatak III.

Pitanje 2 - Sprovođenje preporuka iz prethodne godine- Visok prioritet

Nalaz Adresiran je samo jedan deo prošlogodišnjih preporuka, jer Opština Peć nije pratila bilo kakav zvanični postupak o praćenju i nadzoru načina sprovođenja preporuka GR.

Rizik Stalni nedostaci kontrole menadžmenta kao i ostalih kontrola ključnih finansijskih sistema rezultirali su na:

- Ne-potpuni registar imovine;
- Slabo opšte upravljanje; i
- Pre/potcenjivanje obelodanjenih računa na izveštajima.

Rizik Stalne slabosti kontrola menadžmenta u ključnim finansijskim sistemima, kao i ostalim oblastima delatnosti rezultirali su u nepotpunom sprovođenju prethodnih preporuka. Stoga, opštinska uprava može da ne upotpuni na kvalitetan način svoje organizacione ciljeve koji bi uticali i na kvalitet usluga građanima.

Preporuka 2 Predsednik treba obezbediti da će se primeniti pojačani postupak izveštavanja nadležnog osoblja za primenu preporuka, prema vremenskim rokovima i prioritetima određenim akcionim planom. Nadzor napretka preporuka se treba vršiti na sistematski način, tu gde ima poteškoća, da se predlažu odgovarajuće mere.

2.2 Upitnik samo-ocenjivanja komponenata FUK-e

Ministarstvo Finansija je izradilo jednu detaljnu listu samo-ocenjivanja za budžetske organizacije kako bi se podržali efektivni aranžmani upravljanja. Mi smo za sve preduzete revizije testirali kvalitet upitnika samo-ocenjivanja FUK koji su dostavljeni Ministarstvu procenjujući po jedno od ključnih pitanja u svakoj komponenti kontrolne liste. Mi smo ispod sumirali naše nalaze za opštinu Peć, ali to nema za cilj da daje komentar o kvalitetu celog dostavljenog upitnika samo-ocenjivanja međutim prikazaće stanje za određeni broj ključnih pitanja za podržavanje napora Ministarstva Finansija u povećanju efektivnosti procesa i u razvoju sistema FUK u celini.

Pitanje 3 - Upitnik samo-ocenjivanja - Visoki Prioritet

Nalaz Kao deo naše revizije, razmotrili smo ključna pitanja upitnika samo-ocenjivanja u vezi sa pet komponenti. U razmotrenim pitanjima došli smo do toga da:

- 1 - Upitnik samo-ocenjivanja koji je popunjen od strane osoblja opštine Peć je potvrdio da sistemi upravljanja rizika još uvek nisu funkcionalni. Do ovoga je došlo zbog toga što opština još uvek nije izradila listu rizika;
- 2 - Opština Peć ima tro-godišnju razvojnu upravnu strategiju (2015-2017), ali nije naznačila nadležne za koordinaciju i razvoj ovog strateškog plana, i nije izračunala troškove za primenu ovog plana. Pitanja strateških planova su detaljnije razmotrena u pod odeljku 2.3.1
- 3 - Veze između plana nabavke i budžeta kao i sastav adekvatnih izveštaja na redovnim vremenskim osnovama se smatraju postavljenim od strane opštine i dokazi koji su nam dati, podržavaju ovaj zaključak iako je bilo nedostatka u planu nabavki, gde nisu obuhvaćene sve usluge i kupovine robne kategorije. Izveštaji, takođe nisu uvek sastavljeni na redovnim vremenskim osnovama;
- 4 - Unutrašnja Revizija nije istakla gore navedena pitanja. Šta više, postupak koji je preuzet za adresiranje pitanja koja su identifikovana preko samo ocenjivanja 2016 godine je ograničen. Uvo stanje je nastalo usled nedostatka razjašnjavanja unutar opštine o tome koji je u vezi značaja ove kontrolne liste i sa tim ko je nadležni službenik koji koristi ove mehanizme kako bi podržao operativne ispravke.

Rizik Slabi aranžmani upravljanja utiču na oslabljenje strateških i operativnih planova i smanjuju kvalitet pruženih usluga putem neefikasnih i ne efektivnih aktivnosti.

Preporuka 3 Predsednik treba obezbediti da je proveren kvalitet i potpunost kontrolne liste samo-ocenjivanja kao i da je na pro aktivan način izvršeno adresiranje oblasti sa nedostacima. Mora primeniti mehanizam kako bi potvrdio tačnost kontrolne liste kao i da obezbedi prateća dokumenta.

2.3 Specifični pregledi upravljanja

Naš rad u posebnim oblastima aranžmana upravljanja je zasnovan preko planiranja revizije, uzimajući u obzir kontekst unutar kojeg opština deluje kao i izazove sa kojima se suočava.

2.3.1 Određivanje strateških ciljeva

Sve budžetske organizacije su obavezne da pripreme i proslede strateške planove na nivou organizacije. Opština poseduje neke od ovih dokumenata, kao što su: Razvojna i upravna strategija Opštine za period 2015–2017, Strateške prostorne planove kao i strateške urbanističke i regulativne planove.

Pitanje 4 – Izazovi u usvajanju, izradi i primeni strateških planova – Visoki prioritet

- Nalaz** Inicijativom USAID-a, urađen je jedan nacrt hitnog operativnog plana za period 2015-2017, ali još uvek nije poslat skupštini opštine za usvajanje;
- „Strategija Regionalnog Razvoja“ stoji kao dokument u opštini, ali je iz prošlog perioda, dakle za 2010-2013 godine, i kao takva nije ažurirana;
- Strateški plan protiv korupcije nije pripremljen, već je obuhvaćen samo kao jedan sastavni deo izrađenog plana za integraciju za 2017-2020 godine; i
- Opština ima tro-godišnju razvojnu strategiju upravljanja (2015-2017), ali nije razjasnila odgovornosti za koordinaciju i razvoj ovog strateškog plana, nije obračunala troškove za njegovu primenu kao i nije primenjen plan nadzora i ocenjivanja strategije.
- Rizik** Nedostatak strateških planova i njihovo ne usvajanje u skupštini opštine ugrožava prioritizaciju ključnih pitanja za razvoj i blagostanje njenih građana. Ne određivanje odgovornosti koordinacije i razvoja strateškog plana, onemogućava pratnju i procenu ispunjenja ciljeva sa tačke gledišta Opštinske vizije, kao i od suštinskih uslova dobrog upravljanja.
- Preporuka 4** Predsednik treba inicirati izradu nacrtu strateških planova za opštinski razvoj i da predloži za usvajanje u skupštini opštine, tako što će odrediti jasne strateške ciljeve, držati pod nadzor i pratiti njihovo ostvarenje.

2.3.2 Menadžersko izveštavanje i odgovornost

Menadžment je primenio jedan niz unutrašnjih kontrola da bi obezbedio da finansijski sistemi funkcionišu kako treba. Od značaja je da oni obuhvataju potrebno izveštavanje menadžmentu kako bi omogućili efikasan i blagovremeni odgovor prema identifikovanim operativnim problemima.

Pitanje 5 - Nedostaci menadžerskih kontrola - Visoki prioritet

- Nalaz** Naš pregled menadžerskih kontrola primenjenim na glavnom finansijskom sistemu opštine izneo je na videlo jedno slabo finansijsko izveštavanje visokog menadžmenta nad troškovima i prihodima, kao i nekompletne analize pružanja usluga. Postupak unutrašnjeg izveštavanja je rezultirao brojnim nedostacima, koji ograničavaju efikasno upravljanje. Odgovornosti su ograničene i ne primenjuju se na odgovarajući način.
- Rizik** Loš kvalitet finansijskog izveštavanja i aktivnosti visokog menadžmenta sužavaju sposobnosti menadžmenta za upravljanje opštinskim aktivnostima na pro aktivan način kao i smanjuje efikasnost budžetnih kontrola. Ovo može rezultirati neplaniranim deficitom ili suficitom i zakasnuti potrebne akcije njihovog adresiranja. Ovo takođe može dovesti do toga da se prihodi ne isplate u skladu sa očekivanjima. Slično, ovo može rezultirati i pružanjem ne kvalitetnih usluga.
- Preporuka 5** Predsednik treba obezbediti da je obavljena provera o određivanju načina finansijskog i operativnog izveštavanja višeg menadžmenta, od kojeg se zahteva podrška efikasnog upravljanja delatnošću. Budžetni razvoj se treba neprestano nadzirati kako bi se izbegli suficiti na kraju godine kao i povećao nivo uplate.

2.4 Sistem unutrašnje revizije

JUR je za 2016 godinu planirala 11 revizija i upotpunio je u potpunosti svoj godišnji plan. JUR je za obavljene revizije dala 51 preporuku, od kojih su 35 sprovedene, 5 ih je delimično sprovedeno dok 11 njih nisu sprovedene. Uticaj proizvoda Unutrašnje Revizije se treba suditi prema značaju koji menadžment pridaje adresiranju preporuka kao i od podrške koju pruža Komitet efikasne Revizije. I u ovom smislu, izgleda da su na disciplinovan način primenjena većina preporuka.

Medutim, postoji nekoliko pitanja koja se trebaju usmeriti zbog jačanja dalje funkcije unutrašnje revizije, koje su opisani u nastavku.

Pitanje 6 – Slabo funkcionisanje Komiteta Revizije – Visoki prioritet

Nalaz	Komitet Revizije je tokom 2016 održao četiri sastanka na kojima dva (2) člana komiteta nisu bila prisutna. Na trećem i četvrtom sastanku bio je odsutan predsedavajući komiteta revizije. Na sastancima komiteta revizije izveštavano je o izveštajima JUR-a, ali komitet nije zatražio od menadžmenta da primeni preporuke JUR-a. Menadžment nije pripremio planove za sprovođenje preporuka Jedinice Unutrašnje Revizije.
Rizik	Rad Komiteta Revizije u nepotpunom kapacitetu, smanjuje nadzornu sposobnost aktivnosti JUR kao i dalje ojačanje uloge unutrašnje revizije.
Preporuka 6	Predsednik treba obezbediti potpunu funkciju Komiteta Revizije i JUR-a kako bi se postigla maksimalna korist usluga unutrašnje revizije.

3 Finansijsko Upravljanje i Kontrola

Uvod

Naš rad o Finansijskom Upravljanju i Kontroli (FUK) izvan oblasti Upravljanja koje su naglašene u drugom poglavlju, odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova. Kao posledica toga mi razmatramo upravljanje budžetom, pitanja nabavke kao i ljudske resurse, imovinu i obaveza.

Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontroli

Nabavka i dalje nastavlja biti glavni problem opštine, jer nisu primenili u potrebnoj meri, i ovo je rezultiralo u slaboj vrednosti potrošenog novca kao i kašnjenja u obavljanju isplata. U kontekstu finansijskih sistema, opšte kontrole nad приходима nisu bile toliko efikasne i ne primenjuju se na odgovarajući način, dok kontrole na ostalim kategorijama potrošnje zahtevaju dalje poboljšanje kako bi se sprečile neispravnosti i dodali vrednost novca.

3.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Mi smo razmotrili prikupljene prihoda, izvore budžetskih fondova, kao i trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama. To je istaknuto na donjim tabelama:

Tabela 1. Sopstveni prihodi (u €)

Opis	Početni Budžet	Finalni Budžet	2016 Prijemi	2015 Prijemi	2014 Prijemi
Sopstveni Prihodi	3,452,687	3,452,687	3,470,858	3,337,518	3,271,418
Ukupno	3,452,687	3,452,687	3,470,858	3,337,518	3,271,418

Planirani prihodi 2016 godine su približno isti sa onim realizovanim. Kod prijema su obuhvaćeni i prihodi saobraćajnih i sudskih kazni, u iznosu od 454,057€², koje su prikupljene od centralnih institucija.

Sopstveni prihodi u iznosu od 3,452,687€ su izdvojeni za finansiranje troškova za potrebe opštine. Od ovog iznosa su potrošeni 2,841,727€, dok je ostali iznos u vrednosti od 175,075€ prenesen na 2017 godinu. Ukupan iznos nepotrošenih prikupljenih sopstvenih prihoda je 630,228€. Prikupljanje prihoda za 2016 godinu odražava porast u iznosu od 133,340€ ili oko 4% u poređenju sa prošlom godinom.

² Kazne/prijave Policije Kosova od saobraćajnih prekršaja 150,108.5€ kao i Kazne/prijave od sudova 303,948€.

Tabela 2. Izvori budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ³	2016 Izvršenje	2015 Izvršenje	2014 Izvršenje
Izvori Fondova:	20,717,792	23,384,361	22,047,434	21,146,160	20,536,683
Grant Vlade -Budžet	17,265,105	17,498,949	17,496,799	17,984,147	17,232,343
Prenete iz prethodne godine ⁴	0	1,183,637	728,484	648,492	659,067
Sopstveni prihodi ⁵	3,452,687	3,452,686	2,841,727	2,217,268	2,566,106
Unutrašnje donacije	0	684,790	472,244	50,640	0
Spoljne donacije	0	564,299	508,180	245,613	79,167

Završni budžet je u poređenju sa početnim budžetom povećan za 2,666,569€. To kao rezultat povećanja Vladinog Granta od 233,843€ prihoda prenesenih iz prošle godine 1,183,637€, unutrašnjih donacija 684,790€ i spoljašnjih za 564,299€.

Opština je 2016 godine, izvršila 94% završnog budžeta ili 22,047,434€, sa poboljšanjem od 4% u poređenju sa 2015 godinom. Samim tim, izvršenje budžeta kod kategorije kapitalnih investicija ostaje na ne veoma zadovoljavajućem nivou, i ispod su data objašnjenja aktuelnog stanja.

Tabela 3. Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2015 Izvršenje	2014 Izvršenje	2013 Izvršenje
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	20,717,792	23,384,361	22,047,434	21,146,160	20,536,653
Plate i Dnevnice	12,965,868	13,235,378	13,213,466	13,002,566	11,925,237
Roba i Usluge	2,420,000	2,572,602	2,559,607	2,262,418	2,260,801
Komunalije	671,924	671,707	664,499	606,154	528,460
Subvencije i Transferi	250,000	257,628	248,570	359,212	428,300
Kapitalne Investicije	4,410,000	6,647,046	5,361,292	4,915,810	5,393,855

Objašnjenja oko promena u budžetnoj kategoriji su sledeće:

- Povećanje budžeta za plate i dnevnice za 269,510€ je rezultat odluke uprave;
- Povećanje budžeta za robu i usluge od 152,602€ je rezultat sopstvenih prihoda u iznosu 112,012€ i od grantova donatora u iznosu od 40,590€;

Budžet subvencija i transfera je povećan za 7,628€ kao rezultat sopstvenih prihoda; i

³ Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

⁴ Sopstveni prihodi opštine koji nisu potrošeni u prethodnoj godini a preneti su u aktuelnoj godini.

⁵ Prijemi koje je entitet iskoristio za finansiranje sopstvenog budžeta.

-
- Povećanje budžeta kapitalnih investicija za 2,237,046€ je rezultat odluke uprave u iznosu 16,731€, sopstvenih prihoda u iznosu od 1,036,696€ i od grantova donatora u iznosu od 1,183,619€.

Pitanje 7 – Izvršenje Budžeta – Visoki prioritet

Nalaz Izvršenje budžeta je uglavnom bilo na očekivanom nivou, osim za kapitalne investicije gde su oko 19% fondova rezultirali suficitom na kraju godine. Dok je ovaj budžet prenesen kao suficit, opština je mogla izvršiti uplate za prijavljene dugove u GFI u iznosu od 292,890€ i da ne opterećuje budžet naredne godine ovim obavezama za kapitalne investicije.

Preko sudskih odluka i direktnih uplata iz Trezora izvršene su uplate u iznosu od 371,312€ iz kategorije kapitalnih investicija. Opštinski službenici nisu bili u stanju podneti dokaze zbog kakvih su se obaveza izvršili ove isplate.

Rizik Višak fondova na kraju godine u kategoriji kapitalnih investicija može rezultirati ne postizanjem ciljeva organizacije, tačnije ne realizacijom planiranih projekata i realizaciju ovih projekata sledeće godine. Izvršeni iznosi isplata na osnovi sudskih odluka utiču na kvarenje budžetnog balansa i povećavaju rizik da se planirani projekti ne realizuju.

Preporuka 7 Predsednik treba obezbediti da se budžetna performansa nadzire na sistematski način na mesečnoj osnovi i da ova provera identifikuje i adresira barijere za izvršenje budžeta na planiranom nivou, kao i da što više umanjuje obaveze isplate prenete na narednu godinu.

3.1.1 Prihodi

Prihodi koji su tokom 2016 godine realizovani od strane opštine su bili u iznosu od 3,470,858€. Prihodi su uglavnom realizovani od poreza na imovinu, građevinskih dozvola, prihodi od zakupa, administrativne takse i ostalo. Postoji potreba za poboljšanje u nekoliko procesa i kontrola koje su vezane sa planiranjem i prikupljanjem prihoda, sa ciljem povećanja prihoda i osiguravanja ispravnosti i potpunosti izveštavanja.

Pitanje 8 – Slabosti u planiranju i izveštavanja prihoda- Visoki Prioritet

Nalaz Opština u svojem planiranju nije obuhvatila prihode od građevinskih dozvola, zakupa, takse motornih uređaja i licenci. Iznos prikupljenih naplata koje nisu planirane je 381,000€.

Prema podacima sektora poreza na imovinu, opština ima evidentirano 31,703 registrovanih imovina, dok je 2016 godine izvršila 578 verifikacije postojećih imovina, što znači da je verifikovala samo 2% njih, dakle ne 1/3 kao što je predviđeno članom 13 Administrativne Uredbe br.03/2011.

Rizik Ne planiranje prihoda otežava proces planiranja za njihovu potrošnju i može rezultirati prenosom odgovornosti na sledeće periode. Ne verifikacija 1/3 imovine može rezultirati nedostatkom potpunih informacija aktuelne oporezive imovine.

Preporuka 8 Predsednik treba osigurati da tokom planiranja početnog budžeta, prihodi budu obuhvaćeni prema svim sličnim vrstama i iznosima koje se očekuju za naplatu, kao i da se osigura da će se izvršiti verifikacija 1/3 imovina za porez na imovinu.

Pitanje 9 – Ne primena uredbe komunalne obaveza i kazne – Visoki prioritet

Nalaz Tokom testiranja prihoda od administrativnih taksi i licenci za auto taksi, u 9 (devet) slučajeva građani se terete ne tačnim tarifama. U 6 (šest) slučajeva je primenjena stara uredba, dok je u 3 (tri) slučajeva primenjena aktuelna uredba, ali su tarife pogrešno primenjene. Isplata za ove takse je izvršena u iznosu od 117€, dok prema uredbi na snazi treba biti 182€.

Rizik Ne primena uredbe na snazi, utiče na terećenje građana ne adekvatnim tarifama, gde u tom slučaju građani mogu vršiti isplatu manje ili više nego što je predviđeno uredbom, stoga se ovo se odražava i na opštinskom budžetu.

Preporuka 9 Predsednik treba pojačati odgovorne mere prema osobama koje primenjuju tarife terećenja građana i da se osigura da se striktno primenjuje uredba na snazi, sa tačnim komunalnim tarifama i kaznama

Pitanje 10 - Nedostatak izjednačenja prihoda u Protax programu - Srednji prioritet

- Nalaz** Prihodi od poreza na imovinu prikupljeni tokom 2016 godine prema programu koji se upravlja od strane Ministarstva Finansija/Protax bili su 1,524,625€, dok su prema Freebalance isti prihodi su bili 1,562,511€. Dakle imamo razliku od 37,886€.
- Rizik** Ne harmonizacija prihoda od poreza na imovinu putem ovih sistema predstavlja rizik da se građanima koji su podmirili dugove ne smanji uplaćeni iznos u sistemu Protax, i da se isti ponovo terete već plaćenom obavezom.
- Preporuka 10** Predsednik treba osigurati da se građani ne terete ponovo već isplaćenim porezom, kao i da pokušava da sa službenicima Ministarstva Finansija pronalazi razloge pojavljivanja razlika i eliminisanje istih.

Pitanje 11 - Kašnjenje u naplati zakupnina - Srednji prioritet

- Nalaz** Opština je imala ugovor sa jednim zakupnikom da se isplata godišnjeg zakupa vrši na početku kalendarske godine. Zakupnik nije poštovao uslove ugovora za naplatu ove zakupnine. Direkcija za Imovinska-Pravna Pitanja je doneo odluku u suprotnosti sa ugovorom da se isplata obavi u četiri rate.
- U drugom slučaju zakupa, prema ugovoru je predviđeno da zakupnik zakupninu u roku od 5 (pet) dana nakon početka godine. Stim što je isplata u iznosu od 4,260€ za prostor objekta administracije obavljena sa zakašnjenjem od 5 (pet) meseci.
- Rizik** Slabo upravljanje ugovora o imovinama datim pod zakupom kao i nespremnost preduzimanja efikasnih mera za prikupljanje prihoda, povećava rizik ne realizacije plana prihoda i kapitalnih projekata koji su se planirali finansirati sopstvenim prihodima.
- Preporuka 11** Predsednik treba obezbediti efikasno upravljanje ugovorima o zakupu i da postavi efikasne mehanizme za realizaciju prihoda skladno ugovornim uslovima, tačnije primenu rokova za prikupljanje sredstava kirije.

3.1.2 Plate i dnevnice

Plate i Dnevnice se isplaćuju putem jednog centralizovanog sistema. Ključne kontrole koje potvrđuju ispravnost i potpunost isplata su platni spiskovi potpisani od strane upravnika jedinica. Troškovi za plate za 2016 godinu bili su 13,213,466€ ili 100% planiranog budžeta.

Mi nemamo preporuke u ovoj oblasti

3.1.3 Robe i usluge, kao i komunalije

Završni budžet za robe i usluge u 2016 godini bio je 3,244,309€. Od kojih su 3,224,106€ potrošeni, ili 99% planiranog budžeta. Oni su uglavnom vezani sa troškovima za komunalije, putovanja, telekomunikacije, usluge, kupovinu nameštaja i uređaja, derivata i goriva, usluge popisa i osiguranja, ostala održavanja.

Pitanje 12 – Ugovor van plana nabavke – Visoki prioritet

Nalaz Ugovori snabdevanja stomatološkim materijalom, Održavanje i servisiranje sistema klimatizacije, Nabavka administrativnih i jestivih materijala, prevoz autobusom i snabdevanje higijenskim materijalom, nisu obuhvaćeni u planu nabavke koji je poslat CAN. Iznos ovih 5 (pet) ugovora je 1,431,670€.

Rizik Sklapanje ugovora van plana nabavke, stavlja u rizik realizacija ugovora koji su planirani i promena u prioritetima, ili čak i ulazak u obaveze bez budžetne podrške.

Preporuka 12 Predsednik treba obezbediti da je plan nabavke sastavljen nakon jedne detaljne analize svih zahtevnih jedinica i obuhvata prema prioritetima sve projekte, za koje su osigurani potrebni budžetni fondovi.

Pitanje 13 – Ne popunjavanje zahteva i nepotrebna raspodela zadataka-Srednji prioritet

Nalaz Kod ugovora „Snabdevanje stomatološkim materijalom“ u iznosu od 239,634€ kriterijum u tenderskom dosijeu je bio da bankarski promet za tri (3) godine bude ne manji od 150,000€ i daljina magacina ne više od 15km od grada Peć. Nismo pronašli dokaze da je dobitnik ispunio ove zahteve.

Predsedavajući komisije za procenu ponude tendera "Snabdevanje administrativnim materijalom“ u vrednosti od 69,706€ je određen je i kao nadzornik (menadžer projekta) za ovaj ugovor. Ovo je suprotno propisima i operativnoj uredbi za javnu nabavku od strane RKJN⁶.

Rizik Davanje ugovora van određenih kriterijuma, je suprotno zakonu i rizikuje da dobitnik ne upotpuni ugovor zbog nedovoljnih kapaciteta. Ne potrebna podela obaveza i odgovornosti, angažovanje istih službenika u proceni ponude i u upravljanju dobitnog projekta, povećava rizik sukoba interesa.

Preporuka 13 Predsednik treba obezbediti da se ugovorom nagrađuju samo EO koji popunjavaju zahteve predviđene u tenderskom dosijeu, kao i prilikom dodeljivanja zadataka službenicima za određene aktivnosti, budu u skladu sa zakonodavstvom na snazi, kako bi se izbegla mogućnost sukoba interesa.

⁶ Član 62.3.7.

3.1.4 Subvencije i transferi

Završni budžet za subvencije i transfere bio je 257,628€. Od kojih su tokom 2016 potrošene 248,570€ ili 96% planiranog budžeta. Troškovi uglavnom su vezani za podršku kulturnih, sportskih aktivnosti ili trenutnih pomoći.

Pitanje 14 - Nedostaci u kontroli subvencija - Srednji prioritet

Nalaz Predsednik opštine je dozvolio finansijsku pomoć prema zahtevu individualnog dobitnika u iznosu od 2,500€ sa obrazloženjem da će se sredstva upotrebiti za finansijsku pomoć za snabdevanje materijalom za finalizacije objekta kuće izgrađene za porodično stanovanje, kao težak socijalni slučaj. Posrednik koji se zadužio finansijskom pomoću, tokom izveštavanja potrošenih sredstava nije podneo relevantne i pouzdane dokaze da su sredstva potrošena u gore navedenoj svrsi.

Subvencija u vrednosti od 7,500€ u ime javnog korisnika je predata sa skoro 7 (sedam) meseci zakašnjenja. Odluka je donesena dana 22.02.2016, dok su sredstva transferisana kod korisnika dana 25.10.2016. Član 14.2 pravilnika za subvencije određuje da se subvencija isplaćuje ne kasnije od 30 dana od dana odobrenja iste.

Rizik Nedostatak dovoljnih dokaza i kašnjenje isplata za slučaj subvencija, može rezultirati niskom vrednošću za novac i isplate ne u skladu sa uredbom.

Preporuka 14 Predsednik treba obezbediti da su ispoštovani pravni zahtevi oko isplate subvencija, i da su podneseni relevantni dokazi koji opravdavaju cilj subvencija.

3.1.5 Kapitalne Investicije

Završni budžet za kapitalne investicije je bio 6,647,046€. Od kojih je tokom 2016 godine potrošeno 5,361,291€. Oni su u vezi sa troškovima o podešavanja infrastrukture, izgradnju škola, eksproprijacije, opreme i razne popravke kapitalne imovine.

Pitanje 15 - Nedostatak datuma u prijemnim izveštajima -Visoki Prioritet

- Nalaz** U 8 (osam) slučajeva smo primetili da su primljene situacije od strane nadležnih organa bili bez datuma prijema. Zbog toga je nemoguće znati dali su radovi obavljani prema predviđenom roku u ugovoru.
- Rizik** Ne postavljanje datuma obavljanja posla od strane nadležnog organa, povećava rizik da opština ne poseduje dokaze da su se poslovi obavili po vremenskim rokovima određenim u ugovoru.
- Preporuka 15** Predsednik treba obezbediti da menadžer projekta primenjuje sve kontrole ispravnosti i važnosti dokumentacije i ne prima izveštaje od nadležnih organa bez datuma prijema i ostalih potrebnih informacija.

Pitanje 16 - Pogrešna klasifikacija po ekonomskim kategorijama - Visoki prioritet

- Nalaz** Isplata izvršena dana 29/08/2016 u vrednosti od 9,980€ je pogrešno klasifikovana kao trošak za investiciono održavanje, ali iz ugovora sa naslovom „Ostani za vikend, doživi Peć“ primećuje se da su fakturisane pozicije bili u vezi sa uslugama.
- Rizik** Izvršenje isplata iz neadekvatnih ekonomskih kategorija uticaće na pogrešnom predstavljanju u GFI. Iako su pogrešno klasifikovani iznosi materijalni, oni mogu rezultirati i sa kvalifikovanjem mišljenja.
- Preporuka 16** Predsednik treba obezbediti da se klasifikacija troškova vrši prema adekvatnim ekonomskim kategorijama određenim planom računovodstva, na način da to odražava ispravno prikazivanje troškova u GFI.

3.2 Imovina

3.2.1 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Opština Peć nije uradila mnogobrojne ispravke vezano za popis opštinske imovine prema preporuci datoj prošle godine. Nepotpuna registracija imovine je tretirana u delu mišljenja pod-odjeljak 1.1.

Pitanje 17 - Nedostaci u upravljanju imovine - Visoki prioritet

Nalaz Komisija inventarizacije je obavila inventarizaciju sa zakašnjenjem od 12 dana i nije uradila poređenje inventariziranog stanja sa stanjem u registrima ne finansijske imovine. Ovo je zahtev uredbe za upravljanje ne finansijske imovine u budžetnim organizacijama.

Registar e-Imovine nije tačan jer se kupovine Zdravstva i Prosvete ne registruju na ovom registru.

Rizik Nedostatak potpunog registra imovine i ne upoređivanje registra imovine sa realnim stanjem, otežava identifikaciju imovine za potvrđivanju njihove postojanosti, kao i povećava rizik da se one zloupotrebe, izgube ili otuđe.

Preporuka 17 Predsednik treba obezbediti da su registri imovine potpuni i tačni, i da za identifikovane nedostatke tokom inventarizacije preduzmu konkretni postupci za poboljšanje, u skladu sa zahtevima uredbe o upravljanju imovine

3.2.2 Potraživanja

Opština nije uspjela da tačno predstavi sve dugove za koje je pružila usluge. Struktura računa potraživanja je uglavnom sastavljena od: Poreza na imovinu, zakupa i takse za poslovne aktivnosti.

Pitanje 18 - Ne poravnanje računa potraživanja - Srednji Prioritet

Rizik Terećenja i naplate za poslovne aktivnosti, Opština vodi na programu Excel. Odgovorni službenih je izvestio u Finansijskom Departmanu obaveze u vrednosti od 8,690,808€ dok na Excel programu obaveze stoje u iznosu od 8,665,268€, dakle stoji razlika od 25,541€. Prema službenicima, razlika stoji zbog grešaka koje su načinjene tokom terećenja biznisa ovom taksom, ali nama nisu dostavljeni dokazi koji potvrđuju razliku u ovim izveštajima.

Vrednost duga koji je istvešten na individualnim finansijskim karticama poreskih obveznika se ne podudara sa vrednošću istaknutog na obavezujućem i naplatnom izveštaju (izveštaj od kojeg su izvučene vrednosti koje se trebaju istaknuti u GFI). Ove razlike su povezane sa obračunatom kaznom za drugo šestomesečne i kamatom meseca decembra 2016 godine, koje nisu obuhvaćene u naplatnom i obaveznom izveštaju. Ove razlike stoje kod svih poreskih obveznika kod kojih iznos duga na kraju godine nije nula, stoga su naplatni računi potcenjeni za ove vrednosti.

Rizik Nedostatak sigurnosti baze podataka za obavezivanje i naplata za ove takse, povećava rizik da opština smanji vrednost obaveza biznisa bez naplaćivanja ikakvih sredstava. Ne obuhvaćanje kamate i kazni u finansijskim izveštajima, povećava rizik da opština ne poseduje tačnu vrednost računa potraživanja i na ovaj način potcenjuje iste.

Preporuka 18 Predsednik treba obezbediti da su se razjasnile postojeće razlike i podaci koji se pojavljuju u finansijskim izveštajima budu potpuni i tačni, kao i obuhvata sve vrednosti koje predstavljaju realno stanje.

3.3 Neizmirene obaveze

Izveštaj neizmirenih obaveza prema snabdevačima je na kraju 2016 godine je bio u iznosu od 657,472€. Ove obaveze su prenete za isplatu u 2017 godini

Pitanje 19 - Nepotpuno izveštavanje obaveza i kašnjenje kod njihovih isplata - Srednji Prioritet

- Nalaz** Opština je u Ministarstvu Finansija, izvestila samo neplaćene račune prethodnog meseca, dok finansijsko pravilo za izveštavanje obaveza zahteva da mesečni izveštaj obaveza mora obuhvatati stanje obaveza izveštajnog perioda, obuhvatajući sve obaveze, bez obzira u kom je periodu došlo do njih.
- Prema Finansijskoj Uredbi 01-2013 MF - Potrošnja javnog novca, budžetna organizacija treba da svaki važeći račun za isplatu dobijene robe i usluga treba platiti u roku od 30 kalendarski dana od dana prijema računa. U 16 slučajeva uočili smo kašnjenje kod isplata od 7 dana do 15 meseci, sa ukupnom vrednošću 343,208€.
- Rizik** Ne potpuno izveštavanje ne isplaćenih računa i kašnjenja u izmirenju dugova prema snabdevačima povećava rizik tužbi i može rezultirati dodatnim troškovima kamate i kazni, zahtevane od trećih stranaka.
- Preporuka 19** Predsednik treba pojačati kontrole i obezbediti da će finansijski departman evidentirati, kontrolisati, izveštavati i uplatiti sve obaveze unutar zakonom određenih rokova.

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.

Dodatak I: Pristup i metodologija revizije

Odgovornost Revizora i onih koji su odgovorni za upravljanje su detaljno prikazani u Mišljenju koje je utvrđeno u poglavlju 1.2 ovog izveštaja.

Dok je ključni rezultat našeg rada mišljenje revizije, ovaj izveštaj odražava celovitost našeg rada sa posebnim fokusom i na Pitanja Upravljanja uključujući i Finansijsko Upravljanje i Kontrolu. Ovo poslednje se zasniva u našem širem programu revizije usklađenosti koja se zasniva na riziku.

Opšti sažetak ima za cilj da prikaže glavne nalaze revizije i ključne akcije za koje se Predsednik opštine treba osigurati da su preduzete zarad adresiranja identifikovanih slabosti upravljanja/kontrole.

Detaljni izveštaj pruža opširniji sažetak nalaza naše revizije sa posebnim naglaskom na utvrđivanje razloga nalaza revizije i za pružanje odgovarajućih preporuka za njihovo adresiranje. Da bi bio potpuniji, mi smo uključili pitanja koja su identifikovana tokom pred-revizije tamo gde je to bilo relevantno. Naši nalazi su definisani kao:

Visokog prioriteta – Pitanja koja se ukoliko ne adresiraju mogu rezultirati materijalnim slabostima u unutrašnjoj kontroli, i gde će preduzeta akcija pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola; i

Srednjeg prioriteta - Pitanja koja mogu i ne rezultirati materijalnim slabostima, ali gde će preduzeta akcija takođe pružiti mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola.

Nalazi koji se smatraju niskog prioriteta su posebno izveštavani finansijskom osoblju.

Naše procedure su uključile pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva i supstancijalne testove kao i pridružene aranžmane upravljanja, samo do one mere do koje se smatraju potrebnim za efikasno izvršenje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao da predstavljaju jednu sveobuhvatan prikaz svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje mogu da se izvrše na sistemima i procedurama koje su funkcionisale.

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Oblik mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak III: Napredak u primeni prošlogodišnjih preporuka

Komponenta revizije	Date preporuke	Sprovedene	U procesu sprovođenja	Ne sprovedene
Finansijski izveštaji	Visoki prioritet – Predsednik treba obezbediti da je postavljena analiza o određivanju razloga koji su uticali u Izražavanju Pitanja. Moraju se preduzeti postupci o usmeravanju razloga na sistematski i pragmatičan način o eliminisanju grešaka kod klasifikacije ne-kapitalnih troškova, i o obezbeđenju tačnog registrovanja i procene kapitalne imovine.		Nema vidljivog poboljšanja kako bi uticalo na Isticanje pitanja. Pogrešne klasifikacije su znatno poboljšane.	
Prošlogodišnje preporuke	Visoki prioritet – Predsednik treba obezbediti da GFS izveštava na sistematski način o fizičkom i finansijskom napretku kapitalnih investicija. Tu gde je potrebno trebaju se ažurirati projekti u programu kapitalnih investicija, na način da se naredni budžetni zahtevi rade na osnovi realnih potreba za investicije.			Bilo je problema kod registracije- iako su registrovani podaci nisu sačuvani
Prošlogodišnje preporuke	Predsednik treba vršiti nadzor na sistematski način primenu akcionog plana i da identifikuje razloge zbog kojih isti nije primenjen. Jedan proveren plan treba odrediti tačno vremenske rokove za implementaciju preporuka datih od strane OR, i identifikovanog nadležnog osoblja, tako što će se najpre fokusirati na najznačajnija polja.			Ne vrši se formalni nadzor primene preporuka. Nekoliko njih su ostale ne primenjene.

Dobro Upravljanje	Predsednik treba obezbediti da je primenjena provera za popunjavanje kontrolne liste samo-ocenjivanja i da je urađeno adresiranje oblasti sa nedostacima na pro aktivan način. Pomoćna uloga u povećanju kvaliteta i potvrđivanje tvrdnji u upitniku samo-ocenjivanja, može pružiti unutrašnja revizija putem završnom proverom.		Kontrolna lista samo-ocenjivanja je pripremljena ali još uvek ostaje posao za povećavanje kvaliteta.	
	Predsednik treba obezbediti da nakon izrade liste rizika relevantnim nivoima, direktna odgovornost za upravljanje rizika je delegirana kod jednog relevantnog direktora koji će u koordinaciji sa upravicima jedinica upravljati i izveštavati na redovnim osnovama o napretku postupka.			Nije primenjena.
	Predsednik treba obezbediti proveru postojećih ispravki polaganja računa i zahteva za izveštavanje postavljenih nad opštinskim direkcijama i implementira polje aranžiranje za postizanje specifikovanih ciljeva i da poboljša upravu u celoj opštini.	Primenjeno		
Unutrašnja Revizija	Kako bi se postigla maksimalna korist usluga unutrašnje revizije, Predsednik treba proveriti potrebu kako bi se planovi unutrašnje revizije podudarale sa zahtevima, kako bi unutrašnja revizija pratila aktivnosti tokom aktuelne godine i da predloži hitne mere poboljšanja. Takođe, komitet revizije treba biti mnogo aktivniji u nadzoru, uzdizanju i pojačanju uloge unutrašnje revizije.		Pokušano je ali još uvek ostaje izazov, iako je komitet revizije bio aktivniji tokom 2016 godine.	
Budzet	Predsednik treba obezbediti da je budžetna performansa nadzirana na sistematski način i identifikovane su barijere za realizaciju budžeta na planiranom nivou. Tu gde se mogu uraditi upoređenja za sužavanje operativnih troškova, iste se trebaju proveriti za koncentraciju kod kapitalnih projekata.			Nije primenjena

Troškovi putem nabavke	Predsednik treba obezbediti razloge zbog kojih je došlo do neuspeha kod primena ugovora i da predlozi korake koje se trebaju pratiti do finalizacije ovog ugovora. Takođe kontrole sertifikovanja se trebaju pojačati i da se sve isplate vrše samo nakon potvrde pozicija predviđenim u ugovoru.			
	Nedostatke identifikovane sa selektivnim nabavkama administrativnim materijalom se trebaju proveriti i predsednik treba osigurati da u slučaju izrade godišnjeg nabavnog plana, od svih zahtevnih jedinica urađena realna procena potrebi i da se svi ugovori sklapaju samo za materijal i potrebnoj količini.	Primenjeno		
	Predsednik treba pojačati kontrole nabavke i da se osigura da se nabavni postupci razvijaju u potpunom skladu sa određenim zakonskim pravilima i relevantnim priručnicima. Slučaj produžetka snabdevanje naftom bez važećeg ugovora se mora razmotriti, i ne trebaju se primenjivati ove vrste prakse.	Primenjeno		
	Predsednik se treba osigurati da će se pojačati kontrole sertifikovanja i da nakon potvrde da su se sve nabavke obavile putem jasnih izveštaja prijema i u skladu sa uslovima ugovora, može se procesirati isplatama. U suprotnom, isplate se ne trebaju Certifikovani.		Bilo je progres kod sertifikovanje isplate ali poboljšanja treba da bude u izvršenju plaćanja u roku od 30 dana i rata primljenih od strane nadzornog organa sadrže datum prijema.	
Plate i dnevnice	Predsednik treba preduzeti konkretne mere kako bi obezbedio redovno izveštavanje departmana i da obezbedi rezimirane izveštaje od departmana ljudskih resursa kao i da obezbedi redovan postupak regrutiranja i upravljanja opštinskog osoblja.	Primenjeno.		

Subvencije i transferi	Predsednik treba postaviti jasne kriterijume oko odobrenja/odbijanja zahteva za subvencije. Da se osigura da slučajem odobrenih subvencija da se zahteva izgradnja opisnih izveštaja kojima će u prilog ići dokazi i računi za obrazloženje troškova i da se prate aktivnosti za koje je subvencija odobrena.		Učinjeni su pokušaji na pratnje aktivnosti za koje je dozvoljeno subvencija, ali i dalje ostaje izazov za punu implementaciju preporuka posebno kod kompilacija povratnih izveštaja i uspostavljanje jasnih kriterijuma.	
Prihodi	Da predsednik postavi dodatnu unutrašnju kontrolu na oblasti prikupljanja, obračuna i izveštavanja sopstvenih prihoda. Predsednik treba obezbediti da slučajem provere budžeta uradi usklađenje planiranja prihoda, osnovano na trendu prikupljanja prethodnih perioda i kompleksnost postojećih operacija. Takođe, kancelarija poreza na imovinu treba upotrebiti sve izvore za verifikaciju imovina.		Ima napretka u prikupljanju, pomirenja i izveštavanje prihoda, ali je potrebno dalje poboljšanje verifikacije imovine i potpune planiranje prihoda.	
Imovine	Predsednik treba formirati komisije za ispravno i potpuno procenjivanje svih ne finansijskih imovina kao i da nadzire rezultate procene. Službenik za upravljanje imovine kao i službenici angažovani u prijemu opštinskih imovina da komuniciraju na efikasan način kako bi izbegli ne primenu zahteva pravilnika i ne konsolidaciju vrednosti imovine.		Ima napretka u registraciji imovina i efikasnu komunikaciju između službenike za registraciju	

			imovine, ali i dalje ostaje izazov kompletan snimak svih sredstava.	
Naplatni računi	Predsednik treba razmotriti stanje ovih računa, da analizira razloge akumulacije ovih znatnih iznosa i da preduzme efikasne aktivnosti za maksimizaciju stepena prikupljanja. Proces sistematskog monitorisanja mere i politika za povećanje prikupljanja, treba takodje biti deo redovnih razmatranja menadžmenta.			Nije primenjeno.
Obaveze	Predsednik treba proveriti stanje neisplaćenih obaveza, kako bi odredio potrebne mere za adresiranje identifikovanih pitanja, i da se isplate vrše u kvadru vremenskih limita određenih finansijskim pravilima. Za tretiranje nepredviđenih obaveza u saradnji sa opštinskim advokatom, treba preduzeti jednu proveru stanja obaveza, kako bi odredili prioritet isplata, kako bi se izbegla direktna izvršenja MF i suda.		Nepredviđenih obaveze su tretirani, ali ostaje izazov puna izveštavanja plaćanja u vremenskom roku u okviru Finansijske uredbe.	

Dodatak IV: Pismo potvrđivanja

[Postavite logo Opštine]

PISMO POTVRĐIVANJA

O usklađenosti sa nalazima Generalnog Revizora za 2016 godinu i za sprovođenje preporuka

Za: Nacionalnu Kancelariju Revizije

Mesto i datum:

Poštovani,

Preko ovog pisma potvrđujemo, da:

- sam primio nacrt izveštaja Nacionalne Kancelarije Revizije o Reviziji Godišnjih Finansijskih Izveštaja Opštine Peć, za 2016 godinu (u daljem tekstu "Izveštaj");
- se slažem sa nalazima i preporukama i da nemam nikakav komentar o sadržini Izveštaja; i da
- ću u roku od 30 dana od dana prijema Završnog Izveštaja dostaviti jedan akcioni plan za sprovođenje preporuka, koji će uključiti vremenske rokove kao i osoblje koje će biti odgovorno za njihovo sprovođenje.

Predsednik:

XXXXXX

KOMUNA E PEJËS

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2016 dhe për implementimin e rekomandimeve

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Vendi dhe data: 21/04/2017

I nderuar,

Përmejs kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për Auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Pejës, për vitin 2016 (në tekstin e mëtejme "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit: si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për implementimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

Kryetari:

Gazmend Muhaxheri

